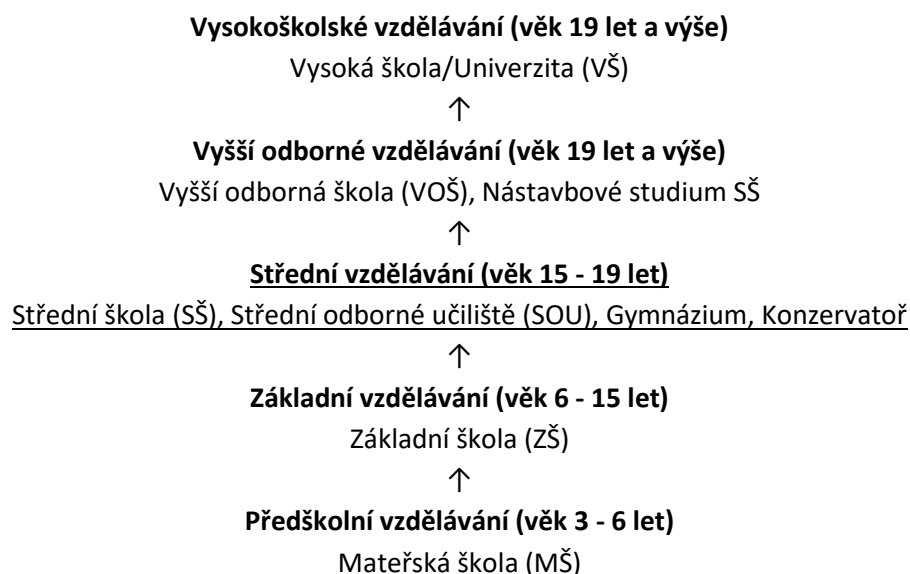

Dopisy a formuláře pro rodiče žáků s OMJ jsou koncipovány tak, aby je mohlo využít co nejvíce škol. Z toho důvodu jsou ve formulářích často na výběr různé možnosti. Je důležité, aby si škola (ředitel/třídní učitel...) materiály prošla a upravila si je dle svých konkrétních potřeb a okolností. Z nabízených možností může škola škrtnat, kroužkovat, nebo části textu z materiálu vymazat. Formuláře pak škola vyplní podle vlastních potřeb. Pozor, pokud budete upravovat text výše uvedeným způsobem, upravte také příslušnou jazykovou verzi pro rodiče.

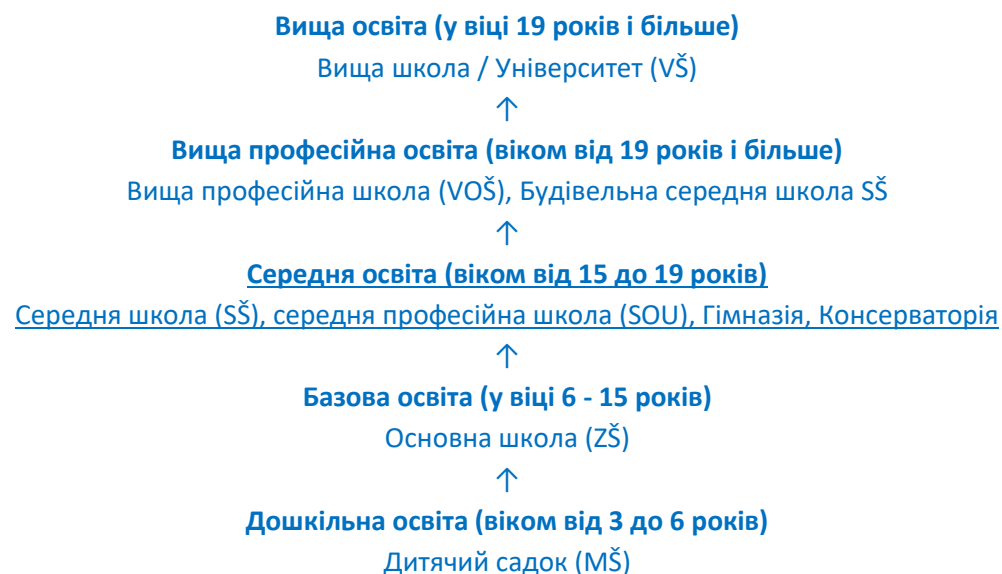
Vzdělávací systém v České republice

Graf znázorňující český systém školství:

Система освіти в Чеській Республіці

Графік, що ілюструє чеську систему освіти:

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Střední vzdělávání - střední školy (SŠ) a učiliště (SOU)

Typy středních škol: **gymnázia, střední odborné školy (SOŠ) a střední odborná učiliště (SOU)**.

Gymnázia a SOŠ

Gymnázia nabízejí všeobecné střední vzdělání. **Střední odborné školy** poskytují výuku, která se zaměřuje na konkrétní profese (obchodní akademie, střední průmyslové školy, střední zdravotnické školy, apod.). Studium na gymnáziu a na SOŠ je zakončené **maturitní zkouškou** a trvá 4 roky.

Součástí maturitní zkoušky je zkouška z českého jazyka a literatury (kterou musí absolvovat i žáci s odlišným mateřským jazykem), matematiky nebo cizího jazyka a minimálně dvou dalších předmětů. Žáci, kteří se za posledních 8 let vzdělávali alespoň 4 roky mimo ČR nebo mají doporučení od pedagogicko-psychologické poradny, mohou mít u maturitní zkoušky úlevu ve formě prodloužení doby konání zkoušky a možnosti využití slovníku.

Dokladem o ukončení vzdělání je **maturitní vysvědčení**. Po úspěšném složení maturitní zkoušky mohou absolventi pokračovat ve studiu na vysoké škole.

SOU

Střední odborná učiliště (SOU) připravují absolventy na konkrétní profese (kuchař, kadeřník, prodavač, truhlář, elektrikář, apod.). Obory na SOU jsou zakončené získáním **výučního listu** a jsou tříleté. Žáci středních odborných učilišť skládají závěrečné zkoušky a úspěšní absolventi získávají **výuční list** jako doklad o ukončení vzdělání.

Na tříleté obory může student navázat dvouletým **nástavbovým studiem** zakončeným maturitní zkouškou.

Přehled středních škol, včetně konkrétních oborů, je na: <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Середня освіта - середні (СШ) та професійно-технічні школи (ПТУ)

Типи середніх шкіл: **гімназія, середні професійні школи (SOŠ) та середні професійно-технічні училища (ПТУ)**.

Гімназії та середні професійні школи (SOŠ)

Гімназії пропонують загальну середню освіту. У **професійно-технічних школах** проходить навчання, яке направлено на певні спеціальності (бізнес-академії, середні промислові школи, середні медичні школи тощо). Навчання в гімназії та середній школі завершується **випускними іспитами (на атестат про загальну середню освіту)** і триває 4 роки.

Частина випускних іспитів - це іспит з чеської мови та літератури (який повинні скласти також учні з іншою рідною мовою), математики або іноземної мови та, принаймні, з двох інших предметів. Учні, які отримували освіту щонайменше 4 роки за межами Чехії протягом останніх 8 років або мають рекомендації від Педагогічно-психологічної консультації, можуть мати полегшення на випускних іспитах у формі подовження часу складання іспиту та використання словника.

Атестат про повну загальну середню освіту - документ, який підтверджує отримання повної загальної освіти. Після успішної здачі іспиту випускники можуть продовжити навчання в університеті.

Професійно-технічні училища(ПТУ)

Професійно-технічні училища (ПТУ) готують випускників до конкретних спеціальностей (кухар, перукар, продавець, столяр, електрик тощо). Курси в ПТУ закінчуються отриманням **сертифікату про присвоєння робітничої кваліфікації**, та тривають три роки. Учні середніх професійно-технічних навчальних закладів складають випускні іспити, а успішні випускники отримують **сертифікат про присвоєння робітничої кваліфікації**, як доказ здобуття освіти. Після трирічних спеціалізацій, учень може пройти дворічний **курс післядипломної освіти**, який закінчується випускними іспитами на отримання атестату про повну загальну середню освіту. Огляд загальноосвітніх навчальних закладів, в тому числі конкретних спеціалізацій, доступний за адресою: <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Podpora žáků bez dostatečné znalosti jazyka

Žáci, kteří přichází do SŠ bez dostatečné znalosti jazyka nebo česky neumí vůbec, mají stejně jako na ZŠ nárok na další podporu v podobě výuky češtiny (až 3 hodiny týdně), ale i na podporu v běžné výuce (např. přizpůsobením výuky, aktivit a úkolů, případně asistentem pedagoga). Žák má také v případě nedostatečné znalosti nebo neznalosti jazyka nárok na přizpůsobené hodnocení a úpravu obsahů vzdělávání. Ty by měla škola zpracovat do Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který rodiče žáka/plnoletí žáci potvrzují podpisem. Žáci mají také nárok na úpravu podmínek při skládání maturitní zkoušky či závěrečné zkoušky.

Podmínkou podpory je návštěva školského poradenského zařízení (Pedagogicko-psychologická poradna/PPP), které dá škole doporučení. Více v části.

Přijímací řízení

Pro přijetí na střední školu je potřeba absolvovat **přijímací řízení**. Na maturitní obory se skládají **jednotné přijímací zkoušky** z českého jazyka a literatury a z matematiky. Střední školy mohou mít také vlastní **školní přijímací zkoušky**. Může se jednat o talentovou zkoušku či zkoušku zručnosti, zkoušku z cizího jazyka, zkoušku fyzické zdatnosti apod.

Na tříleté učební obory se přijímací zkoušky většinou nekonají (výjimkou jsou obory s talentovou zkouškou). O přijetí většinou rozhoduje průměr všech známek na vysvědčení za 8. a 9. třídu.

Termín odevzdání přihlášek pro **1. kolo přijímacího řízení** je **1. 3.** Zájemce si v 1. kole může podat dvě přihlášky. Přihlášku si vyplňují zájemci o studium sami. Žákům 9. tříd může pomoci škola a následně ředitel školy potvrzuje vyplněný prospěch na přihlášce. Pokud žák ukončil ZŠ v zahraničí, musí doložit prospěch ověřenými kopiemi vysvědčení, které nechá přeložit do českého jazyka.

Підтримка учнів без достатнього знання мови

Діти, які приходять до середньої школи без достатнього знання мови або взагалі не знають чеську, мають право, так само як в основній школі, на подальшу підтримку у формі викладання чеської мови (до 3 лекцій на тиждень), а також на підтримку у повсякденному навчанні (наприклад, адаптація викладання, діяльності та завдань, асистент педагога). У випадку недостатнього знання чи незнання мови учень також має право на індивідуальне оцінювання та адаптацію навчального змісту. Школа мала б підготувати індивідуальний навчальний план (IVP), який батьки учня схвалюють підписом. Учні також мають право на зміну умов для здачі випускного іспиту на атестат або випускного іспиту.

Умова надання підтримки - це відвідання консультації (Педагогічно-психологічна консультація / PPP), яка дасть рекомендації школі. Детальніше в розділі <https://www.inkluzivniskola.cz/jak-muze-byt-podporeno-vase-dite-ve-vzdelavani>.

Процедура вступу

Для вступу до середньої школи необхідно **пройти процедуру вступу**. На спеціалізації з атестатом складається **єдиний вступний іспит** з чеської мови і літератури та математики. Середні школи можуть також мати свої **шкільні вступні іспити**. Це може бути тест на майстерність або тест на здібності, тест на іноземну мову, тест на фізичну форму і тд.

На трирічні спеціальності зазвичай не буває вступних іспитів (крім тих спеціалізацій, де проводять тест на талант). При зарахуванні вирішальним, як правило, є середній бал усіх оцінок на таблиці за 8 та 9 класи.

Кінцевим терміном подання заяв у **1-ому колі процедури прийому** є **1.3.** Заявник може подати дві заяви в першому турі. Бланк заяви заповнюється самими заявниками. Школярам 9-го класу може допомогти школа, а потім директор школи повинен підтвердити на заяві заповнені оцінки. Якщо учень закінчив основну школу за кордоном, він повинен довести свою успішність завіреними копіями таблиця, які він перекладе на чеську мову.

Některé střední školy vyžadují potvrzení od lékaře o zdravotní způsobilosti ke studiu (to stojí cca 200 Kč). Výsledky 1. kola přijímacího řízení jsou známy na přelomu dubna a května.

Žáci bez dostatečné znalosti nebo bez znalosti jazyka mají nárok na úpravu podmínek konání přijímací zkoušky. K úpravě podmínek potřebují také doporučení z PPP.

Postup po přijetí na SŠ

Pokud byl uchazeč přijat ke studiu, vyzvedne si ve své základní škole tzv. **zápisový lístek** a vyplněný ho do 10 pracovních dnů od data zveřejnění výsledků přijímacího řízení zanes na střední školu, kam byl přijat. Žáci, kteří se nehlásí přímo ze základní školy nebo chodili na ZŠ v zahraničí, požádají o zápisový lístek krajský úřad.

Odvolání proti nepřijetí

Pokud uchazeč nebyl přijat v 1. kole, může podat **odvolání**. Odvolání je nutné podat do 3 pracovních dnů ode dne obdržení písemného rozhodnutí o nepřijetí. Pokud uchazeč v 1. kole neuspěl, může si podat přihlášky v **druhých a dalších kolech přijímacího řízení**, které vypisují SŠ, kde zbyla volná místa. Počet přihlášek pak není omezen.

Poplatky a formy studia

Vzdělávání je na veřejných středních školách bezplatné, hradí se pouze učební pomůcky, školní výlety apod. Na soukromých středních školách se platí školné. Studovat lze střední školu i dálkovou formou (např. zájemci, kteří si chtějí doplnit vzdělání při zaměstnání).

Деякі середні школи вимагають довідку від лікаря про придатність до навчання (це коштує близько 200 крон). Результати 1-го туру відомі в кінці квітня на початку травня.

Учні, які достатньо не володіють чеською мовою або взагалі її не знають, мають право на зміну умов вступного іспиту. Щоб змінити умови необхідна рекомендація від Педагогічно-психологічної консультації.

Процедура після вступу до середньої школи

Якщо кандидат був зарахований на навчання, він забере так звану **реєстраційну картку** в своїй основній школі та заповнену протягом 10 робочих днів після публікації результатів процедури прийому занесе в середню школу, куди був прийнятий. Учні, які не приходять безпосередньо з основної школи або відвідували основну школу за кордоном, звернуться за реєстраційною картою до регіональної влади.

Оскарження неприйняття

Якщо кандидат не був прийнятий у першому колі, він може подати **апеляцію**. Апеляцію необхідно подати протягом 3 робочих днів після отримання письмового рішення про неприйняття. Якщо кандидат зазнав невдачі у першому колі, він може подати заяву в **другому та наступних колах процедури прийому**, які проходять у середніх школах, де є вакансії. Тоді кількість заяв не обмежена.

Оплата та форми навчання

Освіта в державних загальноосвітніх школах безкоштовна, оплачуються лише навчальні посібники, шкільні поїздки тощо. Навчання оплачується в приватних середніх навчальних закладах. Студенти також можуть навчатися у середній школі дистанційно (наприклад, ті, хто працюють, але зацікавлені у розширенні своєї освіти).

Высší odborné vzdělávání (VOŠ)

Высší odborné vzdělávání (VOŠ) je určeno studentům, kteří úspěšně ukončili střední školu maturitní zkouškou. VOŠ nabízí možnost dalšího zvyšování kvalifikace. Ve srovnání se studiem na vysoké škole jsou obory zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a trvají zpravidla 3 roky.

Postup s podáním přihlášek a odvoláním je obdobný jako u přihlášek na střední školu. Za podání přihlášky se platí správní poplatek ve výši 500 Kč. Studium na vyšších odborných školách je zpoplatněno – na soukromých VOŠ bývá školné vyšší. Informace o výši školného lze zjistit z webových stránek školy.

Studium na VOŠ je zakončeno **absolutoriem**, které se skládá ze zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce. Úspěšnému absolventovi je udělen titul **diplomovaný specialista**, ve zkratce DiS., uváděný za jménem.

Přehled VOŠ je na <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Vysokoškolské vzdělávání (VŠ)

Podmínkou pro studium na vysoké škole (VŠ) je úspěšné ukončení SŠ maturitní zkoušku. Za podání přihlášky se platí poplatek ve výši 500 – 650 Kč. Přihlášky se většinou dají vyplnit elektronicky – on-line formuláře spolu s informacemi o přijímacím řízení jsou na webových stránkách VŠ v sekci „informace pro uchazeče/zájemce o studium“

Na oborech českých veřejných vysokých škol, kde probíhá výuka v češtině, se neplatí školné. Studium na soukromých vysokých školách nebo studium na veřejné vysoké škole v cizím jazyce je zpoplatněné.

Bakalářské studium trvá 3 roky a je zakončeno státní závěrečnou zkouškou a získáním titulu **bakalář**, ve zkratce Bc., psaným před jménem. **Navazující magisterské studium** je dvouleté, a zakončené státní závěrečnou zkouškou. Absolventi získají titul **magistr**, ve zkratce Mgr., nebo **inženýr**, ve zkratce Ing., který se uvádí před jménem. Překročení standardní délky studia na veřejných vysokých školách je zpoplatněno.

Přehled VŠ je na <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Вища професійна освіта (VOŠ)

Вища професійна освіта (VOŠ) призначена для студентів, які успішно закінчили середню школу і отримали атестат про загальну середню освіту. Вища професійна освіта надає можливість подальшого підвищення кваліфікації. Порівняно з університетським навчанням курси зосереджені на практичну професійну орієнтацію і, як правило, тривають 3 роки.

Процедура подання заяви та апеляції аналогічна вступу до середньої школи. За подання заявки сплачується адміністративний внесок у розмірі 500 крон. Навчання у вищих професійних школах оплачується - плата за навчання у приватних школах вища. Інформацію про розмір оплати навчання можна знайти на веб-сайті школи.

Навчання на VOŠ завершується **випускним іспитом**, що складається з іспиту із спеціалізованих предметів, іспиту з іноземної мови та захисту випускної роботи. Успішний випускник отримує **титул дипломованого спеціаліста**, скорочено DiS., який пишеться за іменем.

Огляд VOŠ знаходиться тут <http://www.infoabsolvent.cz/>.

Вища освіта (університет)

Умовою для навчання в університеті є успішне складання випускного іспиту за середню школу. За подання заяви сплачується збір в розмірі 500-650 крон. Заяви, як правило, можуть бути заповнені в електронній формі - он-лайн бланки, а також інформація про процедуру вступу, доступні на веб-сайті університету під назвою "інформація для заявників / абітурієнтів".

У чеських державних вищих навчальних закладах, де навчання проходить чеською мовою, немає плати за навчання. Навчання в приватних університетах або навчання в державних вищих навчальних закладах іноземною мовою є платним.

Навчання на бакалавра триває 3 роки і закінчується державним випускним іспитом та отриманням титулу **бакалавра**, скорочено Bc., який пишеться перед ім'ям. Дворічна **магістрська програма продовжує навчання** і закінчується випускним іспитом. Випускникам буде присвоєно титул **магістра**, або скорочено Mgr., **інженера**, скорочено Ing., який пишеться перед ім'ям. Перевищення стандартної тривалості навчання в державних вищих навчальних закладах оплачується.

Загальний огляд університетів <http://www.infoabsolvent.cz/>.